

KÖZHITELES NYILVÁNTARTÁSOK

- A közhiteles nyilvántartások olyan állami nyilvántartások, amelyekben szereplő adatok joghatással bírnak, és amiket mindenki köteles elfogadni.
- A [2024. évi LXXXII.](#) törvény célja az egységes szabályozás megteremtése, a közérdek és a jogbiztonság védelme, valamint az adminisztratív terhek csökkentése.
- A digitalizáció gyors üteme, az adatvédelem és átláthatóság közötti egyensúly, valamint a rendszerek összekapcsolásának igénye és az abból fakadó kockázatok miatt elengedhetetlen a jogszabályi környezet folyamatos fejlesztése.
- Az adatkezelés vonatkozásában az európai uniós jog konkrét technikai és jogi kötelezettségeket ír elő a tagállamok számára. Uniós szinten kötelező az azonosítás és hitelesítés egységesítése (EUDI Wallet), a nyilvántartások közötti automatikus adatsere (OOTS, BRIS), valamint az adatok nyílt hozzáférhetősége.
- Az EU szigorú jogi kereteket szab az adatok újra-felhasználásának és megosztásának, amelyek betartása jelentős technikai fejlesztéseket igényel Magyarországon.

A Kormány [T/12520.](#) számon nyújtotta be törvényjavaslatát a közhiteles nyilvántartásokról. Jelen Infojegyzet bemutatja, mi indokolhatja a közhiteles nyilvántartásokat érintő jogszabály-módosításokat Magyarországon.

Definíció

A közhiteles nyilvántartások olyan hivatalos állami nyilvántartások, amelyekben szereplő adatokban a jog feltétlenül megbízik (deklaratív hatály). Ez azt jelenti, hogy a nyilvántartásban szereplő adatok, jogok és tények helyességét igaznak kell tekinteni mindaddig, amíg valaki be nem bizonyítja az ellenkezőjét. Némelyik nyilvántartás nemcsak rögzíti a jogokat és tényeket, hanem maga a bejegyzés hozza létre, változtatja meg, vagy szünteti meg az adott jogot vagy kötelezettséget (konstitutív hatály) ([Közzolgálati Online Lexikon](#)). Az állami nyilvántartáson belül vezetett közigazgatási nyilvántartás hozzájárul a közigazgatás feladatainak ellátásához, a hatóságok megalapozott döntéshozatalához és az állampolgárok jogainak érvényesítéséhez (Dr. Kárpáti [2018](#)). A közigazgatási nyilvántartások egyik típusa a szaknyilvántartások, melyeken belül a két legfontosabb az ingatlan-nyilvántartás és a cégnyilvántartás (Csapó [2025](#)).

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR ÉS ANNAK VÁLTOZÁSA

A Legfelsőbb Bíróság egy 2011-es végzése kimondta, hogy a „közhitelesség egy nyilvántartás szempontjából azt jelenti, hogy a nyilvántartásba vehető adatok bejegyzése, módosítása és törlése kizárólag jogszabály által erre feljogosított szerv által, jogszabályban rögzített eljárási rend szerint, és jogszabályban meghatározott okiratok alapján történhet, ezzel garantálva a nyilvántartás pontosságát, teljességét és megbízhatóságát” (Gfv. X.30.004/2011/9. számú ügy). A [2024. évi LXXXII.](#) törvény egységes keretbe foglalja a közhitelesség és a közhiteles nyilvántartások szabályait. A [törvényi indokolás](#) szerint célja a közérdek és a harmadik személyek jogainak védelme, a közhitelesség elvének erősítése, valamint Magyarország jogi versenyképességének növelése és az adminisztratív terhek csökkentése. Ennek érdekében előírja a nyilvántartások felülvizsgálatát, a felesleges adatok megszüntetését, és hangsúlyozza, hogy a közhitelesség csak a valóságnak megfelelő adatokkal tartható fenn. A hibás adatokat a nyilvántartást vezető szervnek ki kell javítania, akár saját hatáskörben, akár az érintett vagy más hatóság bevonásával, és folyamatosan ellenőriznie kell az adatok pontosságát. 2027. január 1-jétől azok a nyilvántartások, amelyek nem felelnek meg e követelményeknek, elvesztik közhiteles státuszukat.

A közhitelességről és a közhiteles nyilvántartásokról szóló törvények módosítása tárgyában a kormány 2025. augusztus 22-én [társadalmi véleményezésre](#) bocsájtott [normaszövegében](#) ismerteti, hogy az állami szervek által vezetett, közel 800 nyilvántartást vizsgáltak a közhitelesség indokoltága szempontjából.

DINAMIKUS JOGI KÖRNYEZET

A közhiteles nyilvántartások jogi környezetének gyakori változtatását és a **folyamatos jogi alkalmazkodást** Csapó szerint (2025) technológiai, alkotmányjogi, adatvédelmi és gyakorlati okok teszik szükségessé. A szerző a következőkkel indokolja a jogszabályok gyakori módosítását:

1. Elektronizáció és digitalizáció gyors üteme

A tanulmány hangsúlyozza, hogy az elektronikus eljárásrend térnyerése – például digitális ügyintézés, automatikus döntéshozatal – folyamatos jogi igazítást igényel. Az informatikai rendszerek fejlődése, az adatbázisok összekapcsolása, a digitális állampolgári azonosító (DÁP) bevezetése új átláthatósági és adatvédelmi kihívásokat hoz, melyekre a jogszabályoknak reagálniuk kell.

2. Átláthatóság és adatvédelem feszültsége

Az átláthatóság biztosítása mellett nem lehet figyelmen kívül hagyni az információs önrendelkezési jogot és az adatvédelmi elveket, így például kizárólag a szükséges mértékben történő adatkezelést. Alapvető követelmény, hogy az **állam legyen átlátható**, míg az **állampolgár jogosult maradjon saját adatainak védelmére**. A két alapelv egyensúlyát csak jogszabálmódosításokkal lehet fenntartani, különösen, hogy a technológiai fejlődés új helyzeteket teremtsen.

3. Rendszerösszekapcsolás, adatátadás

Csapó szerint különösen aggodalmas az **adatbázisok összekapcsolása**, amelyek **átláthatatlanságot és hatalmi koncentrációt** hozhatnak létre. A társadalmi nyilvánosság és

az adatátadás átláthatóságának garantálása ismét új jogi szabályozást követel.

EURÓPAI UNIÓS KÖTELEZETTSÉGEK

Az adatok jelentős részét digitális termékek és szolgáltatások hozzák létre. 2025-re a **globális adatmennyiség várhatóan eléri a 175 milliárd gigabájtot**. Az adatalapú gazdaság értéke 2030-ra akár **11 billió euróra** is nőhet (Deloitte, [2025. május 21.](#)). Az Európai Bizottság [adatstratégiájának](#) célja egy egységes adatpiac létrehozása, amely erősíti Európa versenyképességét és digitális szuverenitását, valamint lehetőséget teremt az adatok monetizációjára.

Az Európai Bizottság éves digitális országjelentésében ([Hungary 2025 Digital Decade Country Report](#)) megállapítja, hogy Magyarországon erős a digitális infrastruktúra, főként az e-egészségügyi szolgáltatások elérése EU-átlag feletti, azonban a vállalkozások digitalizációja – különösen a kis- és középvállalkozásoké – még mindig elmarad az EU-átlagtól. A közhiteles nyilvántartások digitalizációjának vonatkozásában az európai uniós jog konkrét **technikai és jogi kötelezettségeket** ír elő a tagállamok számára.

A legfőbb uniós követelmények, melyekhez a magyar közhiteles nyilvántartásoknak és eljárásoknak technikailag, jogilag és szervezetileg is alkalmazkodniuk kell, az alábbiak:

- azonosítás és hitelesítés egységesítése,
- nyilvántartások közötti automatikus adatcsere,
- adatok nyílt hozzáférhetősége és újrafelhasználhatósága.

1. Azonosítás és hitelesítés egységesítése

Az **európai digitális személyazonosságról** (European Digital Identity, EUDI) szóló rendelet ([\(EU\) 2024/1183](#)) célja egy egységes, megbízható és biztonságos **európai digitális**

személyiadat-tárca ([EUDI](#) [Wallet](#)) bevezetése az Unió tagállamaiban.

A digitális tárca összekapcsolja az uniós polgárok nemzeti digitális személyazonosságát más személyes jellemzők – például vezetői engedélyek, diplomák és bankszámlák – igazolásával. A tárca minden tagállamban használható lesz 2026-tól, akár állami, akár magánszolgáltatásokhoz.

A közhiteles nyilvántartásokhoz (pl. cégadatok, tulajdoni lap, hatósági ügyintézés) biztosítani kell a belépést az EU digitális személyiadat-tárcával. Ez azt jelenti, hogy a magyar rendszereknek technikailag összehangoltnak kell lenniük a közös európai azonosítási infrastruktúrával.

2. Nyilvántartások közötti automatikus adatcsere

Az **Egységes Digitális Kapu** (Single Digital Gateway, [SDG](#)) létrehozásáról szóló ([EU](#) [2018/1724](#)) rendelet célja, hogy egyetlen digitális felületet biztosítson az Európai Unió polgárai és vállalatai számára, amely hozzáférést nyújt információkhoz, ügyintézési eljárásokhoz, segítségnyújtó és problémamegoldó szolgáltatásokhoz. A határokon átnyúló tevékenységek megkönnyítése közvetve a belső piac hatékonyságát is növeli. A rendszer megvalósítja az „egyszeri adatszolgáltatás” (Once-Only Technical System, [OOTS](#)) elvét: a polgároknak és vállalkozásoknak egy igazolást csak egyszer kell benyújtaniuk, azt a hatóságok egymás között automatikusan megosztják. Hasonló célt szolgál a [2019/1151/EU](#) irányelv, ami az adatközlésre és a tagállamok központi nyilvántartásainak, kereskedelmi nyilvántartásainak és cégjegyzékeinek összekapcsolására vonatkozó szabályokat állapít meg (Business Registers Interconnection System, [BRIS](#)).

A magyar közhiteles nyilvántartások (ingatlan, cég, népesség stb.) bekapcsolódása a fent említett rendszerekbe biztosítja a szükséges adatok automatikus lekérését vagy cseréjét, standard formátumban, biztonságos csatornán.

3. Adatok nyílt hozzáférhetősége

Az európai adatstratégia fő eleme az **európai adatterek fejlesztése az adatok szabad áramlásának biztosításával** ([COM\(2020\) 66 final](#)). Az Európai Parlament és a Tanács [2019/1024/EU](#) számon bocsátotta ki a nyílt hozzáférésű adatokról (**open data**) szóló irányelvét. Az irányelv célja, hogy elősegítse a közszférában előállított vagy a közpénzből finanszírozott adatok (pl. földrajzi, statisztikai, jogi információk, kutatási eredmények) keresetőségét és újrafelhasználását kereskedelmi és nem kereskedelmi célokra. Az irányelv kiemeli a „nagy értékű adatkészleteket”, amelyeket nyílt, géppel olvasható formában kell közzétenni (pl. cégnyilvántartás, ingatlan-nyilvántartási adatok). Tagállami szinten a cél érdekében biztosítani kell, hogy bizonyos nyilvántartási adatok szabadon hozzáférhetők legyenek.

Egy következő lépésben fontos elvárás a közszektor birtokában lévő, de jogilag védett adatok biztonságos másodlagos felhasználása. Ezt szabályozza az **EU Adatkormányzási rendelete** (Data Governance Act, [EU](#) [2022/868](#)), mely 2023 szeptembere óta alkalmazandó. A közhiteles nyilvántartások kezelőinek ki kell alakítaniuk olyan mechanizmusokat, amelyek biztosítják a hozzáférést ezekhez az adatokhoz (pl. kutatási vagy innovációs célra) az adatvédelem vagy a titoktartás megsértése nélkül.

Míg az adatkormányzási rendelet az adatmegosztás folyamatát szabályozza, az **Adatmegosztási jogszabály** (Data Act [\(2023/2854/EU](#) rendelet), kiegészítve a fenti rendeletet, tisztázza, hogy ki és milyen feltételekkel hozhat létre értéket az adatokból. Célja, hogy az EU adatstratégiájának részeként tisztességes, biztonságos és átlátható keretet adjon az adatokhoz való hozzáféréshez és azok felhasználásához. Ennek érdekében többek között szabályozza a vállalatok és fogyasztók adatfelhasználását, valamint lehetőséget biztosít a közszféra számára, hogy bizonyos

közérdekű helyzetekben hozzáférjen a magánszektor adataihoz (pl. válsághelyzetben). A jogszabály 2025. szeptemberétől alkalmazandó.

A magyar nyilvántartások részéről a jogszabály jelentős informatikai fejlesztéseket igényel annak érdekében, hogy egységesen felépített, nemzetközileg elfogadott szabványoknak megfelelő és más rendszerekkel együttműködő formátumban tegyék elérhetővé az adatokat.

A Deloitte elemzése szerint ([2025. május 21.](#)) az adatmegosztási jogszabály jelentősen átalakíthatja az adatgazdaságot. A jogszabály be nem tartása akár 20 millió eurós vagy a vállalat éves bevételének 4 százalékát kitevő bírsággal járhat. Ezért a cégeknek időben meg

kell ismerkedniük az előírásokkal és lehetőségekkel, valamint fel kell készülniük a fokozatos bevezetésre.

A közhiteles nyilvántartások működése és szabályozása egyszerre **nemzeti érdek és uniós kötelezettség**. A jogszabályi környezet változása arra utal, hogy a technológiai fejlődés, az **adatvédelem, az átláthatóság és a nemzetközi elvárások összehangolása folyamatos alkalmazkodást kíván**. A közhiteles nyilvántartások jövője abban rejlik, hogy képesek lesznek egyszerre biztosítani a **jogbiztonságot, az állampolgári jogok védelmét és a digitális gazdaság versenyképességének erősítését**.

Források:

- [2024. évi LXXXII.](#) törvény a közhitelességről és a közhiteles nyilvántartások egységes vezetéséről
- Agócs-Kiss János Horváth M. Tamás (2022): Épít vagy rombol? A közhiteles nyilvántartások fogalmi átalakulásának sodrásában. [Új Magyar Közigazgatás, 15. évf. 2. pp. 20-32.](#)
- Csapó Orsolya (2025): Közhiteles nyilvántartások reformja az átláthatóság jegyében. [Iustum Aequum Salutare, 2025/1. pp. 187-202.](#)
- A digitális transzformáció hatása a közigazgatási folyamatokra: lehetőségek és kihívások. (2025). [KözigazgatásTudomány, 5\(1\), 30-45.](#)
- Dr. Kárpáti Orsolya (2018): Nyilvántartások a közigazgatásban; nyilvántartásokkal szemben támasztott követelmények a XXI. században. [Új Magyar Közigazgatás, 11. évf. 1. sz. pp. 8-15.](#)
- [Hungary 2025 Digital Decade Country Report](#)
- Overview 'data sharing' in the EU Data Act. [Deloitte, 2025. május 21.](#)